Vol 30
Nru 166
Ottubru - Diċembru 2009

L-ART Imqaddsa

RIVISTA BIBLIKA

L-ART IMQADDSA

Rivista Biblika
li toħroġ kull tliet xhur
mill-Kummissarjat ta' l-Art
Imqaddsa tal-Provinċja
Franġiskana Maltija

EDITUR:
P. Twanny Chircop OFM
Kummissarju ta'
l-Art Imqaddsa

GRAFIKA:
P. Joseph Magro OFM

BORD EDITORJAL:
P. Marcello Ghirlando OFM
P. Noel Muscat OFM
Mr. Louis Casha

DISTRIBUZZJONI:
Fra. Lorrie Zerafa OFM

ABBONAMENT:
€ 10 fis-sena
€ 15 jew aktar Sostenitur

Kummissarjat ta'
l-Art Imqaddsa
8, Triq Santa Luċija,
Valletta, VLT 1188
Malta.
Tel: 21 242254
Fax: 21 252031

STAMPAT:
Best Print Co. Ltd.

Il-Materjal kollu li
jidher f'din ir-Rivista huwa
Copyright © tal-Kummis-
sarjat ta' l-Art Imqaddsa u
l-Edizzjoni TAU, 2009

comalt@ofm.org.mt
www.ofm.org.mt

Werrej

5

25
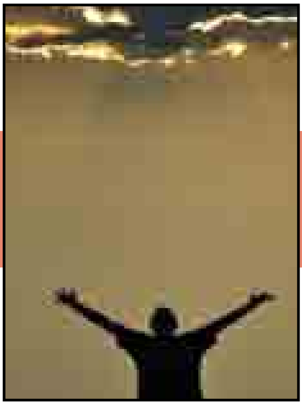

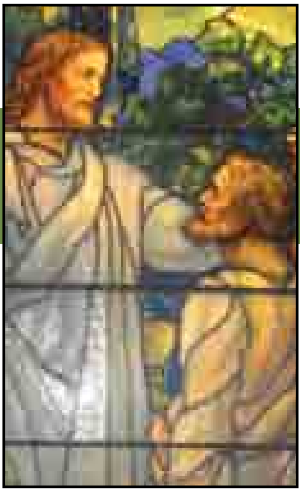
33

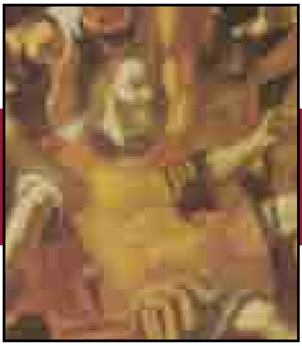

37

41

5 Meta għebet l-Istilla - Betleħem

12 Pawlu ta' Tarsu (7)

25 F'relazzjoni Ħajja ma' Kristu Ġesù

28 Ħarsa lejn il-Vanġeli Sinottiċi

33 It-Tabib Luqa u Ġesù

37 Il-Konverżjoni ta' San Pawl

41 Il-Misterju tat-Trinita (5)

Editorjal

ta' P. Twanny Chircop ofm

LAQGĦA TAL-KUMMISSARJI F'RODI

Il-Kummissarji ta' l-Art Imqaddsa ta' l-Italja, Svizzera, Malta, Polonja, Slovenja, Slovakkia, Kroazja u Bosnia-Herzegovina ltaqgħu bejn is-6 u l-11 ta' Ottubru fil-gżira ta' Rodi għall-kungress annwali tagħhom. Jiena kont preżenti flimkien ma' Fra Lorrie Zerafa biex nirrappreżenta l-Kummissarjat ta' Malta. Konna mistiedna specjali tal-Kustodja Franġiskana ta' l-Art Imqaddsa, li fil-gżira ta' Rodi hi rrappreżentata minn Patri John Luke Gregory, Franġiskan Ingliż minn Sheffield, li jaqdi l-komunità Kattolika tal-gżejjer ta' Rodi u Kos. Patri John Luke hu responsabbli minn żewġ knejjes f'Rodi, jiġifieri l-Knisja ta' Santa Maria della Vittoria u l-Knisja ta' San Franġisk. Hu jaqdi wkoll il-Kattolici tal-gżira vicina ta' Kos. Patri Giorgio Vigna, Kummissarju tal-Piemonte u Val D'Aosta, li jikkordina dawn il-laqgħat, spjega li l-iskop ta' dan il-kungress annwali tal-Kummissarji hu wkoll dak li jagħtu kuraġġ lill-missjunarji Franġiskani tal-Kustodja ta' l-Art Imqaddsa, specjalment lil dawk li, bħal Patri John Luke, jaħdmu waħedhom fil-periferija tal-Kustodja. Patri John Luke hu l-uniku sacerdot Kattoliku fuq il-gżira ta' Rodi, fejn il-maġġoranza hi Griega Ortodossa. Hu ilu jaħdem f'Rodi mill-2004.

Il-kelliem ewlieni matul il-laqgħa kien Patri Fréderic Manns ofm, professur ta' l-Iskrittura fli "Studium Biblicum Franciscanum" ta' Ġerusalemm. Patri Manns tkellem dwar it-tema tal-preżenza ta' San Pawl f'Ġerusalemm, fl-okkażjoni tas-sena ddedikata lil San Pawl. Patri Manns hu espert tal-Ġudaiżmu u ppubblika wkoll ktieb dwar l-oriġini Lhud ta' Sawlu

...editorjal

Laqgħa tal-Kummissarji f'Rodi

ta' Tarsu u l-importanza tal-formazzjoni biblika u rabbinka li l-Appostlu rċieva f'Ġerusalemm f'riġlejn Rabbi Gamaljel. Patri Manns tkellem ukoll dwar l-importanza tas-siti arkeoloġiċi fit-Turkija li huma marbutin mal-vjaġġi missjunarji ta' San Pawl. Hu regolarment jakkumpanja pellegrini u studenti fuq vjaġġi lejn il-postijiet marbutin ma' San Pawl fit-Turkija u fil-Greċja, li kienu ċentri kbar ta' l-Imperu Ruman u li San Pawl kien evanġelizzahom, bħalma kienu Efesu, Tessalonika, Ateni u Korintu. Bħala riżultat dirett tal-konferenzi ta' Patri Manns aħna l-Kummissarji ddecidejna li l-laqgħa tas-sena d-dieħla, 2010, tkun ddedikata lil pellegrinaġġ li aħna nagħmlu fit-Turkija fuq is-siti marbutin mal-preżenza ta' San Pawl.

Aħna l-Kummissarji ltqajna wkoll mal-Kustodju ta' l-Art Imqaddsa, Patri Pierbattista Pizzaballa ofm, li ta' kull sena jkun preżenti għal dan l-appuntament annwali mal-grupp tal-Kummissarji ta' lingwa Taljana, kif ukoll jattendi laqgħat simili minn gruppi oħrajn lingwistiċi ta' Kummissarji.

Il-Kummissarji wkoll marru jduru l-gżira storika ta' Rodi, li mill-1310 sa l-1522 kienet fortizza ta' l-Ordni Sovran Militari Ospedalier ta' San Ġwann ta' Ġerusalemm, Rodi, u Malta. Il-Kavallieri ta' San Ġwann, kif nafuhom popolarment, kellhom iħallu l-gżira ta' Rodi, imkeċċijin mis-sultan Selim fl-1522, sakemm waslu f'Malta fl-1530. F'Rodi l-Kavallieri kienu jqimu ikona antika tal-Verġni Marija fis-santwarju ta' Filermos. Huma ġarrew din l-ikona prezzjuża magħhom f'Malta, fejn kienet ivvenerata fil-kappella tas-sagrament tal-Konkattidral ta' San Ġwann sa l-1798, meta mbagħad il-Kavallieri ħaduha magħhom meta ħallew gżiritna.

Il-Kummissarji żaru wkoll il-bajja pittoreska ta' Lindos fuq il-kosta tax-xlokk ta' Rodi. Din il-bajja hi marbuta mal-vjaġġ li San Pawl kien għamel fi triqtu lejn Ruma. L-Appostlu kien għadda wkoll minn Rodi hu u jirritorna mit-tielet vjaġġ missjunarju tiegħu.

Naturalment għalina f'Malta ċ-ċelebrazzjonijiet tas-sena ddedikata lil San Pawl se jkomplu wkoll fl-2010, meta niċċelebraw l-1950 anniversarju mill-wasla ta' l-Appostlu tal-ġnus fi gżiritna.

Fuq is-sit Terrasanta. net dehret intervista li saret lill-Arcisqof Pawlu Cremona dwar iż-żjara tal-Papa Benedittu XVI biex jikkomemora dan l-anniversarju. Fost affarijiet oħrajn l-Arcisqof semma' l-ħidma tal-Kummissarjat ta' l-Art Imqaddsa u qal li kellu esperjenza li refgħetu fl-ispirtu meta, għal darbtejn, ħa sehem f'pellegrinaġġi djocesani li saru s-sena li għaddiet u din is-sena lejn l-Art Imqaddsa. Kliem li jimlina bil-kuraġġ u li juru l-apprezzament ta' l-Arcisqof għas-servizz li l-Kummissarjat jipprova joffri lill-Knisja f'Malta.